

382 (06)

Szerző:

Csillag István

Cím:

BUDAPEST — BÁNYAVÁROS?

"1962"

amély

Magyar Nemzet, 1962. jún. 24.

Helyezés

Banasz nyomán bukkantam rájuk. Ha nem érezték bejelentés a szakszervezetbe a Hárshégyi úton működő kőbánya ellen, talán soha eszembe sem jut felkeresni őket.

»Miért robbantgatnak a főváros területén; lakóházak, intézmények, gyermeknevelőotthon közelében?» — erre kért választ akkor a levél írója. A szálak hozzájuk vezettek. A **Budapesti Bányaműszaki Felügyelőséghez**, ide a Népköztársaság útja 59-be. Ők adták a »Rozmaring« Tsz-nek a robbantási engedélyt. Miért?... Egyáltalán minek kell Budapest »fürdővárosnak«, Budapest »világvárosnak«, Budapestnek, »a Duna királynőjének« olyan intézmény, amelynek tevékenysége fényét nem emeli, hanem éppen csonkítja, csúfítja, megtepi arcának harmonikus szépségét. (Legalábbis, ha jól képelem egy bányaműszaki felügyelőség feladatkörét.)

Lehet, hogy Budapest időközben — »bányaváros« is lett?...

Víz vagy olaj

Ha Karsics László, a felügyelőség vezetője szavaival nem is hűtené le az onnyomban felfűtött fantáziámat, már a látottaktól megnyugodnék. **Három szoba** mindössze — ennyi a hivatal. Ez pedig önmagában is megvizsgálat. Hát még, amit a vezető elmond.

Megtudom, hogy bár ez a budapesti, csak egyike az ország hét kerületi felügyelőségének, s fölöttük ott az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség, mint főhatóság, központi helyzeténél fogva a budapesti országos hatáskörű ügyekben is intézkedik. Még hozzá nem kisebb jelentőségű témákban, mint az olaj, a földgáz, az ásvány- és gyógyvizek, vagy a különleges robbantások.

— És mindezzel kapcsolatban mire felügyelnek?

Röviden, egy mondatban összefoglalja: »A hozzánk tartozó területen szigorúan betartjuk a műszaki és baleseti biztonságot, az emberi élet és az ásványvagyon védelmét.«

Példát is említek rögtön:

— A Bükkcséken, Eger közelében felfedezett gázlencse területén megjelent nemrég egy vízkutató vállalat, ezer méter kapacitású berendezéssel. Azonnal közbeléptünk.

Ennek eredménye volt azután, hogy a vízkutatóknak be kellett szerezniük a »kitörésgátló« berendezéseket, be kellett tartaniuk a »cementezési« eljárásokat, el kellett végeznük a »bélés-csovezést«. Mind ezt pedig azért, **nehogy a fűrt lyukakba a gáz beáramoljon és — szaknyelven szólva — »lefűjjon«,** aminek következtében az egész mezőt tönkre teheti. A gáz ugyanis egyébként az olajat hajtja fel. De ha »lefűjt«, jöhet a pumpa, a nagy és körülményes energia-befektetés az olaj felszínre hozatala érdekében.

De másfajta védelmi szolgáltatást is ellát a felügyelet. S ez már szorosan követi az 1961. július elsején életbe lépett új bányatörvény első paragrafusában megszabott normákat: »Ez a törvény a szocializmus építése érdekében és a népgazdaság szükségleteinek kielégítése céljából az ország ásványi nyersanyagkészletének legbiztonságosabb és leggazdaságosabb kitermelését szabályozza.«

Ennek a nagyon tömören megfogalmazott tételnek érdekében vigyáz a bányahatóság, **nehogy a vállalkozó »kibabolja« a bányát.** Csak korszerűen és tervszerűen, **ásványi veszteség nélkül** művelni bányák működését engedélyezi. Ha tehát lát egy kőbányában a szép, szálak követ már lomvélték, **a silányabb minőségűt sem hagyhatják ott.**

Bányafelügyelő a Délvasúton

Schmidt Tibor robbantási szakfelügyelő jelentkezik. A Déli pályaudvarra indul.

— Elutazik? — kérdelem.

— Nem.

— Akkor mit keres egy bányafelügyelő a Vasúton?

— Felügyel. Méghozzá speciálisan budapesti ügyben. A Déli pályaudvar nagyszabású átépítése miatt szükségessé vált robbantási adatait vizsgálja felül a szeizmikus hatásokat illetően. Hogy baj ne legyen!

Helyszínrajzot, dokumentációt mutat Karsics László. A **mozdonnyfordító-korong robbantásának adatait** küldte be a Hidépitő Vállalat. Megtudom belőlük, hogy két 90 centiméteres furatban, kétszer tízdekás paxitöltetet használnak. A szeizmikus rezgés határa hét méter. Még a környező házak ablakait sem kell kinyitni!

De volt itt nem is olyan régen egyéb »speciálisan« budapesti feladat is. Emlékeztünk még az elmúlt évi sőhisztériára. Egy szép napon eljött ide a Belker illetékes osztályvezetője és megkérte a felügyelőséget, adjon olyan robbantócsoporthoz, amely a **Kőbányán 1945 óta tárolt és azóta kőkeménnyé összeállt sok száz vagon sőt szétrobbantja**, mert a kompresszor-zással nem győzik az utánpótlást.

Hogy tudtak-e adni, meg sem kérdezem. Erre is emlékszünk: szinte percnyi fennakadás nem volt a hirtelen képtelenül megnőtt sóigények kielégítésében.

Kilencen

És máris újabb témába kap. Van belőlük bőven. A **Barátság-olajvezeték nyomvonal bejárású jegyzőkönyvét** mutatja. A MÁV, a Vízügyi Főigazgatóság, a Távvezetéképítő Vállalat, a KPM, az Erdészeti Főigazgatóság, az összes illetékes tanácsai képviseltek, s az összes érintett nagyobb objektumok képviselőinek észrevétele szerepel rajta. Vagy **hármenc aláírás.** S ezeket a külön érdekeket nekik kell közös nevezőre hozni.

És mindezeket felül hatáskörükbe tartozik öt éves terünk legnagyobb létesítménye a **Duna Cement- és Mészműves kőbányáinak** kialakítása és nem utolsó sorban a **Budapest gázellátását szolgáló körvezeték, távvezeték**ek engedélyezése és felügyelete is.

— Hányan végzik ezt a szerteágazó és nagyon felelős segteljes munkát?

— **Kilencen** vagyunk összesen.

Ettől legalább úgy megnyugszom, akárcsak jövetelemkor a mindössze három szobától. Nem is szólva a halottakról, amelyek végképp megnyugvással fölthetnek el mindannyiunkat: a Budapesti Bányaműszaki Felügyelőség úgy végzi munkáját, hogy Budapestnek, a »Duna királynőjének« ettől egy habfodra se borzolódjék, s hegyeinek sörényén egyetlen fűszál se görbüljön meg. Hacsak erre, éppen a főváros érdekében, az illetékesek fel nem kéri őket. Mert akkor aztán robbantának, mint most a Délvasúton. De előbb gondosan ellenőrzik a szeizmikus rezgés határait.

És ha olykor — véletlenül — egyesek mégis kikerülnek a felügyelőség árgus pillantásait, s ott is robbantgatnak, ahol nem kellene, ők kilencen hajlandók sürgősen közbelépni. Reméljük, így lesz ez a kuruclesi kőbánya esetében is.

Csillag István